

1 Beschrijving

Asbest is afval dat beschouwd wordt als gevaarlijk voor het milieu. Bovendien moeten bouwbedrijven die asbestverwijderingswerken uitvoeren, een regionale reglementering in verband met milieuzorg in acht nemen. Het Waals Gewest heeft in dat kader diverse reglementeringen ingevoerd, onder andere met betrekking tot de milieuvergunningen en het afvalbeheer. Deze fiche biedt een totaalbeeld van deze reglementering. De referenties naar de wetgeving zijn opgenomen bij punt 3, de nummers tussen haakjes in de tekst verwijzen naar deze referenties.

We verwijzen naar infofiches 3025 voor de regionale Brusselse reglementering en 3026 voor de regionale reglementering voor Vlaanderen.

2 Asbestverwijdering in Wallonië

2.1 Voor aanvang van de werken

2.1.1 Milieuvergunningen

Voor bouwplaatsen waar asbestverwijderingswerken, sloopwerken of andere werken uitgevoerd worden waarbij asbestafval kan vrijkomen, moet in de overgrote meerderheid van de gevallen een milieuvergunning aangevraagd worden.

Het besluit van de Waalse Regering van 4 juli 2002 tot bepaling van de lijst van de aan een milieueffectenstudie onderworpen projecten en van de ingedeelde installaties en activiteiten deelt deze bouwplaatsen op in functie van de hoeveelheid en het type verwijderd asbest. Deze activiteiten worden onderverdeeld in rubrieken en klassen:

- Werven van geringe omvang (rubriek 26.65.03.04.01, **klasse 3**):
 - impregnatie, inkapseling of verwijdering van meer dan 10 m en minder dan 20 m asbesthoudende deurafdichtingen, haardplaten, vulmiddelen en rubbers in eenzelfde geografische en technische bedrijfseenheid
 - impregnatie, inkapseling of verwijdering van meer dan 5 m en minder dan 10 m warmte-isolatie rond leidingen
 - impregnatie, inkapseling of verwijdering van meer dan 120 m² en minder dan 5.000 m² materialen in asbestcement

- Asbestverwijderingswerken waarbij de hoeveelheden asbest die verwerkt worden, hoger zijn dan de hoeveelheden die vermeld worden in de rubriek 'werven van geringe omvang' (rubriek 26.65.03.04.02, **klasse 2**)

Het decreet betreffende de milieuvergunning (ref. 2) en het besluit van de Waalse Regering van 4 juli 2002 betreffende de procedure (ref. 6) verplichten de aannemer er al dan niet toe een toelatingsaanvraag in te dienen voor deze bouwplaatsen, in functie van de hierboven vastgestelde klasse:

- Werven van geringe omvang vallen onder klasse 3, hiervoor moet een **aangifte** worden ingediend.
- Werven waarbij de hoeveelheden asbest hoger zijn dan de hoeveelheden op werven van geringe omvang, vallen onder klasse 2. Hier is een **milieuvergunning van klasse 2** voor nodig.
- Voor werven waarbij de hoeveelheden asbest lager zijn dan de hoeveelheden op werven van geringe omvang is **geen toelating** nodig.

Deze toelatingsaanvraag (aangifte of milieuvergunning) moet worden ingediend bij de gemeentelijke administratie van de plaats waar de werf zich bevindt. Er moet rekening gehouden worden met een termijn van 15 dagen voor aangiften van klasse 3 en minstens 3 werkdagen + 60 dagen voor aanvragen voor een milieuvergunning van klasse 2.

2.1.1.1 Procedure voor de aangifte van klasse 3

- De aangifte van klasse 3 invullen

<http://www.wallonie.be/demarches/20563-declarer-un-etablissement-de-classe-3---permis-d-environnement>

- Online, aangetekend verzenden of neerleggen bij de gemeentediensten
- Deadline:
 - Dossier ontvankelijk: 15 dagen
 - Dossier niet ontvankelijk: 8 dagen
- De gemeente kan bijkomende voorwaarden opleggen

2.1.1.2 Procedure voor de milieuvergunning van klasse 2

- De milieuvergunning van klasse 2 invullen

<http://www.wallonie.be/fr/demarches/20520-demander-un-permis-d-environnement-ou-un-permis-unique-pour-un-etablissement-de-classes-1-et-2>

- Aangetekend versturen of tegen ontvangstbewijs afgeven bij de gemeentediensten
- De gemeente heeft drie werkdagen de tijd om het dossier aan de technisch ambtenaar van het Waals Gewest te bezorgen
- De technisch ambtenaar gaat na of het dossier volledig is (20 dagen)
- Als het dossier volledig is, wordt de beslissing genomen binnen de 40 dagen. Als het dossier onvolledig is, heeft het bedrijf maximaal zes maanden om het aan te vullen. Anders zal het als niet ontvankelijk beschouwd worden.

Constructiv kan niet aansprakelijk worden gesteld voor de gepubliceerde informatie, ook al streeft de organisatie naar betrouwbaarheid van de gepubliceerde informatie, rekening houdend met de huidige stand van de regelgeving en de techniek. De raadgevingen in deze informatiefiche ontslaan de lezer niet van de verplichting om de geldende regelgeving na te leven. Reproductie is toegestaan mits de uitdrukkelijke toestemming van Constructiv en duidelijke bronvermelding.

2.1.2 Vóór werken van klasse 3 (ref. 9)

Bij de aangifte waarvan hierboven sprake is, moeten bijkomende inlichtingen worden gevoegd (uitvoeringsplannen van de verdiepingen, type decontaminatiewerken die uitgevoerd moeten worden, hoeveelheden asbestafval, beschrijving van de verwijderings- of inkapselingsmethode, genomen voorzorgen, start- en einddatum van de werf, identiteit van de opdrachtgever).

2.1.3 Vóór werken van klasse 2 (ref. 8)

- 15 dagen voor aanvang van de werken moet een [kennisgeving](#) ingediend worden bij de gemeente en de technisch ambtenaar.
- Het verslag van de uitvoering van de rooktest (globale besloten zone) versturen naar de technisch ambtenaar
- De wijzigingen aan het werkplan bezorgen aan de technisch ambtenaar en aan de instantie die bevoegd is voor het afleveren van de milieuvergunning
- Aan de ingang van elke inrichting van klasse 2 staat leesbaar de volgende informatie aangegeven (ref. 7):
 - de aard van de inrichting
 - de vervaldatum van de vergunning
 - de naam, het adres en het telefoonnummer van de maatschappelijke zetel van de ondernemer
 - het telefoonnummer van de exploitatiezetel
 - het adres en het telefoonnummer van de met het toezicht belaste ambtenaar
 - het telefoonnummer of de telefoonnummers van de dienst(en) die gecontacteerd moeten worden bij schade of brand

[Bijlage 5](#) bij het besluit van de Waalse Regering van 17 juli 2003 met betrekking tot de sectorale voorwaarden in verband met de werken voor de verwijdering van asbest in gebouwen en kunstwerken en op de werken voor de isolatie van asbest bevat een overzicht van alle administratieve formaliteiten waar rekening mee gehouden moet worden voor en tijdens de exploitatie van de werf.

2.2 Tijdens de werken (ref. 8 en 9)

De toegang tot de werf is verboden voor het publiek. Dit verbod wordt aangegeven via de hiervoor voorziene borden.

Het meubilair is weggehaald uit de lokalen waar asbest verwijderd wordt en de airconditioning is buiten werking gesteld. De inhoud die niet verplaatst kan worden, is beschermd.

Er moeten persoonlijke beschermingsmiddelen voor twee personen voorzien zijn voor de met het toezicht belaste ambtenaren, zodat ze een controle in de werkzones kunnen uitvoeren.

Er moet brandpreventie voorzien zijn: het vereiste aantal brandblussers per 100 m² te beschermen grondoppervlakte bedraagt minstens twee in een besloten zone en één buiten een besloten zone. De haspels en blusapparaten zijn op elk ogenblik bereikbaar en worden jaarlijks gekeurd.

Constructiv kan niet aansprakelijk worden gesteld voor de gepubliceerde informatie, ook al streeft de organisatie naar betrouwbaarheid van de gepubliceerde informatie, rekening houdend met de huidige stand van de regelgeving en de techniek. De raadgevingen in deze informatiefiche ontslaan de lezer niet van de verplichting om de geldende regelgeving na te leven. Reproductie is toegestaan mits de uitdrukkelijke toestemming van Constructiv en duidelijke bronvermelding.

Tijdens werken van klasse 2 gelden de volgende algemene verplichtingen:

- Elk incident of ongeval dat een gevaar voor de omgeving zou kunnen betekenen of een milieurisico zou kunnen inhouden, melden aan de met het toezicht belaste ambtenaar. Deze incidenten en ongevallen moeten ook in het werfregister genoteerd worden.
- Resultaten die erop wijzen dat er kritieke waarden overschreden werden, melden aan de met het toezicht belaste ambtenaar en de gemeente
- Een dossier opstellen met verschillende documenten, zoals de milieuvergunning, het werkplan, het werfregister, de atmosferemetingen, een overzicht van het geproduceerde afval, de asbestinventaris, ... (ref. 8)

2.2.1 Asbest in de lucht

- Voor werven van klasse 3 (ref. 9): materialen in asbestcement en haardplaten mogen voorzichtig verwijderd worden in een afgebakende zone zonder ze aan te tasten, op voorwaarde dat alle nodige middelen ingezet worden om het vrijkomen van vezels in de lucht te verhinderen, zoals bevochtiging of fixatie. Losgebonden asbest, dat onder andere gebruikt werd voor warmte-isolatie, afdichting en koorden, wordt verwijderd met een methode waarbij het vrijkomen van vezels in de lucht verhinderd wordt. Warmte-isolatie wordt verwijderd met de methode van de zakken met ingewerkte handschoenen (couveusezakken) of de methode van de hermetisch afgesloten zone (volgens de beslissing van de preventieadviseur of de veiligheidscoördinator). Er kunnen bijkomende voorwaarden gesteld worden in verband met metingen van de atmosfeer.
- Voor werven van klasse 2 (ref. 8): er moeten metingen van de concentratie aan asbest in de lucht uitgevoerd worden. Bij werven waarbij hechtgebonden asbest verwijderd wordt zonder dat het aangetast wordt, kan de met het toezicht belast ambtenaar oordelen over de atmosferemetingen. De filters moeten gedurende een jaar bewaard worden, zodat een eventuele analyse mogelijk blijft. Afhankelijk van de kenmerken van de werf, wordt asbest behandeld in een globaal besloten zone (hermetisch afgesloten zone met sas), in een lokaal besloten zone (zakken met handschoenen of couveusezakken) of in een afgebakende zone (zone niet toegankelijk voor het publiek via lint en pictogrammen (eenvoudige handelingen)). Vooraleer een globaal of lokaal besloten zone wordt vrijgegeven, worden een visuele inspectie en een vrijgavemeting van de atmosfeer (waarde voor het opheffen van de afsluiting: 0,010 vezels/cm³) uitgevoerd door een erkende instantie.

2.2.2 Asbest in water

Voor werven van klasse 2 (ref. 9): van de besloten zones en de sassen of van andere plaatsen op de werf kan water komen.

- Het water uit de besloten zones moet gefilterd worden en gecontroleerd worden aan de hand van staalnames die door een erkend laboratorium geanalyseerd worden. Deze metingen moeten genoteerd worden in een register.

Ook het water dat afkomstig is van andere plaatsen op de werf, moet voldoen aan bepaalde voorwaarden (pH, temperatuur, zwevende deeltjes, geen gevaarlijke deeltjes, ...).

Constructiv kan niet aansprakelijk worden gesteld voor de gepubliceerde informatie, ook al streeft de organisatie naar betrouwbaarheid van de gepubliceerde informatie, rekening houdend met de huidige stand van de regelgeving en de techniek. De raadgevingen in deze informatiefiche ontslaan de lezer niet van de verplichting om de geldende regelgeving na te leven. Reproductie is toegestaan mits de uitdrukkelijke toestemming van Constructiv en duidelijke bronvermelding.

2.3 Asbestafval

Aangezien asbest beschouwd wordt als gevaarlijk afval moet het afzonderlijk van het andere afval verwerkt worden. (ref. 1, 3, 8, 9)

2.3.1.1 Verpakking

Asbestafval moet luchtdicht verpakt worden in dubbelwandige bigbags. Deze moeten ontstoft worden vooraleer ze weggevoerd worden uit de hermetisch afgesloten zone. Ze zijn voorzien van een label 'a-asbest' (ref. 8 et 9)

Lijst met verkooppunten van asbestcementbigbags:
<http://environnement.wallonie.be> > Sols et déchets > Entreprises et installations

2.3.1.2 Asbestregister

De aannemer moet een register bijhouden van het asbestafval dat geproduceerd wordt op de werven en dit drie jaar bewaren. Het register bevat de volgende inlichtingen (ref. 8 en 9):

- Productiedatum
- Code en benaming (zie afvalcatalogus, ref. 4)
- Type (losgebonden asbest, hechtgebonden asbest, met asbest verontreinigde materialen, niet-verontreinigde materialen)
- Aarde (gevlakt asbest, hout, schroot, warmte-isolatie, platen, plastic)
- Afgevoerde hoeveelheid
- Datum van de verwijdering
- Naam van de verwijderaar
- Nummer van het ontvangstbewijs
- Bestemming
- Verwerkingswijze

2.3.1.3 Vervoer van het afval

Het vervoer van het afval tussen de werfzone en de containers of het opslaglokaal gebeurt buiten de uren waarop veel bewoners van het gebouw aanwezig zijn. Het afval wordt bewaard in afgesloten containers met een schutting rond of in een afgesloten lokaal. Er moet een asbestlabel aangebracht zijn op de container of de deur van het lokaal.

Er moet over gewaakt worden dat het asbestafval afgevoerd en getransporteerd wordt door een erkende transporteur (zie de [lijst](#) op de site van het Waals Gewest). Bij het ophalen van het afval moet de transporteur de aannemer die de asbestverwijderingswerken uitgevoerd heeft, een transportontvangstbewijs geven (datum van overhandiging, aard, hoeveelheid, eigenschappen en samenstelling, contactgegevens van de aannemer en de erkende transporteur of ophaler, bestemming van het afval, transportmodaliteiten en verwijderingswijze) (ref. 3, 8 en 9).

2.3.1.4 Afvalverwijdering

Afbestafval wordt verwijderd in centra voor technische ingraving (CTI) klasse 2 voor losgebonden en niet beschadigde asbesthoudende materialen (bv. golfplaten in asbestcement) en in CTI's klasse 1 voor ander asbesthoudend afval (ref. 10).

Constructiv kan niet aansprakelijk worden gesteld voor de gepubliceerde informatie, ook al streeft de organisatie naar betrouwbaarheid van de gepubliceerde informatie, rekening houdend met de huidige stand van de regelgeving en de techniek. De raadgevingen in deze informatiefiche ontslaan de lezer niet van de verplichting om de geldende regelgeving na te leven. Reproductie is toegestaan mits de uitdrukkelijke toestemming van Constructiv en duidelijke bronvermelding.

2.4 Na de werken

Voor werven van klasse 2 moeten volgende documenten opgestuurd worden naar de technische ambtenaar in de maand die volgt op het einde van elke fase van de werken (ref. 8):

1° een overzicht van de genomen maatregelen met betrekking tot het stofgehalte in de lucht (met het resultaat van de overeenkomstige maatregel genomen voor de werken op dezelfde plek waarvan de waarde tijdens de werken hoger ligt dan 0,010 vezels/cm³);

2° een kopie van het attest van de tenlasteneming van het afval door een erkende ophaler (CMR of factuur) en van het attest van de tenlasteneming van het afval in een centrum voor technische ingraving of in een verwerkings- of verzamelcentrum met vermelding van het gewicht van het ontvangen afval;

3° een kopie van het afvaloverzicht (register);

4° indien van toepassing, het registratienummer van de aannemer verkregen krachtens het besluit van de Waalse Regering van 14 juni 2001 met betrekking tot de waardering van bepaald afval.

3 Wetgeving

1. Decreet van het Waals Gewest van 27 juni 1996 met betrekking tot **afval**
2. Decreet van het Waals Gewest van 11 maart 1999 met betrekking tot **milieuvergunningen**
3. Besluit van de Waalse Gewestexecutieve van 9 april 1992 met betrekking tot **gevaarlijk afval**
4. Besluit van de Waalse Regering van 10 juli 1997 tot vaststelling van een **afvalcatalogus**
5. Besluit van de Waalse Regering van 4 juli 2002 tot bepaling van de **lijst** van de aan een milieueffectenstudie onderworpen projecten en van de ingedeelde installaties en activiteiten
6. Besluit van de Waalse Regering van 4 juli 2002 met betrekking tot de **procedure** en tot de verschillende uitvoeringsmaatregelen van het decreet van 11 maart 1999 met betrekking tot milieuvergunningen
7. Besluit van de Waalse Regering van 4 juli 2002 met betrekking tot de **algemene uitbatingsvoorwaarden** van de instellingen beoogd door het decreet van 11 maart 1999 met betrekking tot milieuvergunningen
8. Besluit van de Waalse Regering van 17 juli 2003 met betrekking tot de **sectorale** voorwaarden in verband met de werven voor de verwijdering van asbest in gebouwen en kunstwerken en op de werven voor de isolatie van asbest
9. Besluit van de Waalse Regering van 17 juli 2003 houdende **integrale** voorwaarden in verband met de werven voor de verwijdering van asbest in gebouwen en kunstwerken en op de werven voor de isolatie van asbest
10. Besluit van de Waalse Regering van 18 maart 2004 die het verbod oplegt om bepaalde soorten afval te plaatsen in een **centrum voor technische ingraving** en die de toelatingsvoorwaarden bepaald voor afval in een centrum voor technische ingraving

Constructiv kan niet aansprakelijk worden gesteld voor de gepubliceerde informatie, ook al streeft de organisatie naar betrouwbaarheid van de gepubliceerde informatie, rekening houdend met de huidige stand van de regelgeving en de techniek. De raadgevingen in deze informatiefiche ontslaan de lezer niet van de verplichting om de geldende regelgeving na te leven. Reproductie is toegestaan mits de uitdrukkelijke toestemming van Constructiv en duidelijke bronvermelding.